

X

Hapis ten...
Soma,
Yine
İsran:
Türkiyenin tek...
Lulay yola: Sosyalizasyon

Doğu'da sosyalizasyon fiyaskosu!

ŞADİ ALKILIÇ

Doğu halkına sağlık hizmetlerinde bulunmak gerekçesiyle Barış Gövüllüleri köylere kadar sızmışlardır ve büyük bir rahatllıkla Amerikan emperyalizminin emellerine hizmet etmektedirler.

Doğu'da sosyalizasyon yoksul halk için sadece lâftan ibaret kalmış, binbir illetin pençesindeki insanlar kaderleriyle başbaşa bırakılmıştır...

"Bil illeti, kul sonra müdavata tasaddı
Her merhemü her yâreye merhem nû sanırsın?
ZİYA PAŞA

VAN - Hakkâri sosyalizasyon bölgesinin sosyo-ekonomik yapısını, politik eğilimlerini üç aydır gücümün yettiği kadar inceledim. Oniki köyde kaldım, Çatak İlçesi'nde bir ay oturdum. Bu şartlar, böyle köklü bir araştırmanın ürünüdür.

Doğu'da köyden köye, sanki ecelimizi arar gibi, sanki felâketimize koşar gibi tehlikeler içinde dolaştık... Bakanlar bu köyleri rüyalarında bile görmemişlerdir. Korkunç uçurumlu yollar.. Keçi volları... Feleğe başkaldırılmış dağlar, alabildiğine ıssızlık,

ses soluk yok... İnsana dehşet veren yalnızlık...

Doğa ilk oluşundaki gibiydi... Yol yoktu, biz dağ bayır, tutunabildiğimiz yerden gidiyorduk. Jeep'le, katırla, yaya...

Korkunç sefalet!

Doğu sosyalizasyon bölgemizde, Van - Hakkâri il merkezlerinde, Çatak İlçesi'nde ve köylerinde, Edremit bucağında, Kurubaş, Kalecik, Görentaş, Bardakçı, Beyüzümü, Gölardı, Alaba

yır. Yedikilise köy ve obalarında incelediğim sosyalizasyon uygulamasının, havanda su dövmek gibi bir şey olduğunu kesin olarak anladım.

ANLADIM Kİ, KÖY SOSYALİZE EDİLMEYEN TİP VE HİÇBİR HİZMET SOSYALİZE EDİLEMEZ.

Bu ekonomi politığın ve sosyolojinin kanunudur. Sosyalist idare olmayan ülkede, sosyalizasyonun yürütülmesi imkânsızdır.

Her şeyden önce bölgenin köylerinde çoğunlukla içecek su yok, tek ağaç yok, yıkanacak temiz

akarsu hiç yok. Evlerde çoğunlukla gaz lambası, ışık yok. İn gibi penceresiz, pislik, sinek, koku içinde güneşsiz, aysız, yeşiliksiz, çiçeksiz, altüstü toprak, yarısı ahır evler... Su içmek için, konuğa sunmak için bir tek bardakları yok. Kapkacak hak getire... Bir çuval alta, bir çuval üstte, boyuna çocuk doğuruyorlar. Çocukların elleri, yüzleri, vücutları belki doğduklarından beri yıkanmamış. Bit var... BİT!

Büyük küçük, hepsi yamalı giysiler içinde... Çok anlatıldı, çok yazıldı bunlar... Uzatmaya ne hacet, tek kelime ile SEFALET!

Sen, bu mert, bu yiğit, bu her iyiliğe, bolluğa ve mutluluğa layık insanları bu sefalete, bu rezalete mahkûm et, hasta et, sonra ilâcsız, sade suya bir sosyalizasyon hekimi gönder, hekim de bitlensin, geri dönsün!

Bu sosyalizasyon ha? Buna Eyüp'teki topal leylek bile güler. Bu tutum, adamı ilk önce asıp sonra idam sehpasının altında oturup ağlamaya benziyor.

Büyük yazar Mahmut Makal'ın Bizim Köy'ünde insanlar ot kaynatıp yiyordu. Doğu köylerinde insanların yiyip vitamin alabileceği ot bile yok. Hele buğdayları öyle cılız, öyle öksüz, öyle verimsiz ki...

Köylerde et, tereyağı, yumurta yedikleri yok ama cüzzam (Lepra) var. Bu sırada bir memleket için en büyük utanç ve ayıp olan cüzzam hastalığına tutulmuş vatandaşlarımızın karşısında ne söyleyeceğimi, ne konuşacağımı şaşırırım. Acaba onlara Altay'lardan çıkan ok'un Alp'ler'e vardığını söylesem veya Ergenekon destanını, Bozkurtları anlatsam cüzzama iyi gelir miydi?

Cüzzam, geri ülkelerin, çok geri ülkelerin yoksulluk hastalığıdır. Verem de öyle... Bu bölgede verem alabildiğine yaygın. Cüzzamlılara Amerika'dan, üzerinde Amerikan bayrağı olan bir ufak torba ile ne idüğü belirsiz bulgur, biraz uyduruk yağ gönderiyorlar. Milletçi dilenci etmişiz, haberimiz yok...

Temiz hava bile alamıyorlar... Hayvanlarla, hayvan pislikleriyle, insan pislikleriyle beraber yaşadıkları için havaları da pis. Binüçyüz küsur yıllık afyon, söylenen masal işte bunları bu hale getirmiş... Şihlar, seyyitler, hepsi de yüzde yüz peygamberin sulbünden geldiklerini iddia ediyorlar. Kendilerine gerçekten Muhammedin torunu sanıyorlar. şecereleri bile var. Hemen her köyde bir torun!

Son teselliler!

Felâketin, sefaletin nedeni, ekonomik ve sosyal strüktürde yatıyor. Türkiye'yi yarım tedbirlerin kurtaramayacağına burarlarda daha çok inandım. Ortanın solu, tıbbın sosyalizasyonu, amir ve özgür olmayan planlama... BUNLAR SON TESELLİLERDİR!

Sosyalizasyon, bugünkü haliyle, her yanı dertli bir hastanın esas illetini teşhisine çalışmayıp, ona altındış yapmak için uğraşmaya benzemektedir.

Bu sevimli, iyi yürekli, yüksek etnik vasıflı insanıkların çoğu Türkçe bilmemektedir. Dertlerini doktora anlatamamaktadırlar. Tercümanlı sosyalizasyon... Cahil tercüman anlatacak, doktor anlayacak, hasta iyi olacak...

Ezici feodal ilişkiler kaldırılmadan sosyalizasyon yürütür mü?

***

Doğunun dürüst, mert, iyi insanları da çağdaş uygarlığa layıktır elbette. Nitekim, değil bu çağda, İsa'dan binlerce yıl önce yapılmış Urartu kanallarına, eserlerine, kalelerine, bent ve köprülerine rastladım, medeniyet buralarda yürütmüşler. Ermeni krallarının yaptıkları su kanallarını, köprü ve derbentlerini, muhkem yapıt ve kiliselerini hayretle inceledik. Osmanlı devrinden kalma nice güzel eserler gördük. Yakın tarihte Ermenilerden kalan bağların azmanlaşmış hallerine, Zap Vâdisi'nde erkedilmiş pirinç tarlalarının perişanlığına bakakaldık. Tarih Ermeni kiliselerini üstlerine tapulamış, köyleri almış satmış ağalar da gördük. Hele Hakkâri'nin ünlü Sümbül sıradağlarının bir ağanın üstüne tapulu olduğunu işitince ağzımız açık kaldı.

Yurdumuzun tüm sıradağlarının doruklarında, en önemli noktalarında hep Amerikalı yabancılar mekân kurmuş. Üs kurmuş... Hiç aklımıza, hayalimize gelmeyen ıssız yüce dağların başında bir bakıyorsunuz, karşınızda Coni'ler... Radarlar, gizli gizli işler... Bizim şehit binbaşı doktor peder'in mezarında yaraları yeniden kanyordur herhalde...

Kimlere hizmet?

Doğu sosyalizasyon bölgesi yeterli araç ve tıbbi gereçten yoksundur. Hatta, öyle ki, örneğin Van Devlet Hastanesi'nde basit bir Narkoz aleti bile yoktur, medeni şehirlerde hayvanlar bile narkoz aletleriyle bayıltılarak ameliyat edilirken Van Devlet Hastanesi'nde açık eter kokla-

52

DOĞUNUN SAHİPSİZ
İNSANLARI

(Sosyalizasyon da derde deva değil!)

tarak bu fen ve bilim çağında insanlar ameliyat masalarında heder edilmektedir. Bu açık eter usulü, Evliya Çelebi'nin Viyana'yı gezdiği zaman gördüğü ameliyatlarda ve en son Sivastopol savaşlarında kullanılıyordu.

Sosyalizasyonlu Van Devlet Hastanesi'nin narkoz uzmanı olmadığı gibi, hiç değilse yetişmiş bir narkoz hemşiresi bile yoktur. Ameliyat bayıltmaları, hademe tertibinden okul görmemiş cahil bir pansumancı tarafından yapılmaktadır.

Çatak Devlet Hastanesi binası ortaokul haline getirilmiştir. Bu uzak ilçede uzun zamandan beri doktor yoktur. Sosyalizasyona tâbi Hakkâri'de devlet hastanesine benzeyen bir yer varsa da bir tek mütehassis doktor bulunmamaktadır.

Sonra, bütçedeki korkunç sosyalizasyon giderlerine bakınız... Milyonlarca lira bu iş için bu bölgeye akmaktadır.

Sosyalizasyon aslında iyi bir fikirdir, fakat başboş, liberalist bir ekonomi sistemi içinde, di-

siplinsiz bir yönetimde dejenere olur.

Bizde sosyalizasyon, ilaç emperyalizminin öncü bölümü gibidir. Türkiye'de pek korkunç bir ilaç emperyalizmi, sömürücülüğü vardır. Sosyalizasyon onların ilaçlarının daha çok satılmasına, halkımızın, köylümüzün ilaç emperyalizmi tarafından daha çok sömürülmesine yaramaktadır. Yoksa bu sosyalizasyon işi, ilaç firmalarının icadı gizli bir oyun mudur? Anlayamadım.

Ömrü boyunca meyve yüzü görmeyen, kiraz ağacını, kayısı ağacını, armut ağacını, velhasıl cümle meyve ağaçlarını tanımayan, senede bir kere bile doya doya et yiyemeyen, tahıl yemekten bunalmış bu insanlara bol bol uydurma vitamin hapları sat, sonra gelsin tatlı kârlar...

Proteinsiz, aç, hasta adamın karşısında doktorun çaresizliğini siz hiç gördünüz mü? Ben gözlerimle doğuda ve batıda gördüm. Sosyalizasyon bedava ilaç vermiyor ki... Ya bir müdahaleyi tam yapın veya bırakın şu yoksul halk rahat yaşamadı, bari rahat ölsün.. Ölüm döşeginde bir de ilaç parası aramak sıkıntısına düşmesin.

SONUÇ :

1. Ezici feodal ilişkiler kaldırılmadan sosyalizasyon yürütmez.
2. Sosyalizasyon doğunun acı gerçeklerini maskeleyen içindir.
3. Sosyalizasyon ilaç emperyalizminin öncüsü gibidir.
4. Köy sosyalize edilmeden hiçbir hizmet sosyalize edilemez.
5. Her türlü teftişlerin neticesi hiç olacaktır.
6. Sosyalizasyon bölgesinde kalifiye personel onda üç kadradır. Ya müptediler veya münkesir'ler burada hizmete gelmektedir. Şuhalde bu sosyalizasyon halka değil, onlara dönüktür.
7. Üç küsur yıllık netice ise, masraflara göre pek sönmüştür. Sağlık teşkilâtının başında bulunanlar ne kadar iyi niyetli olursa olsun, bu hal böyle devam ettikçe hiçbir sonuç alınmaz.

Çaresi ne, dersiniz, bunun da tek çaresi, tek kurtuluş yolu, sosyalizm'dir.

Sosyalizm gelmeden sosyalizasyon olamaz.

SADI ALKILIŞ

Alkılıç Siirt'e tayin edildi

ANT'nin 5 Eylül tarihli nüshasında arkadaşımız Şadi Alkılıç'ın, hakkında herhangi bir kesin mahkûmiyet kararı bulunmadığı halde, mensubu bulunduğu Sağlık Bakanlığı kadrosunda hiçbir göreve atanmayarak emekliliğine on ay kala devlet kapısında perişan edildiğini açıklamış ve sormuştuk: "Sağlık Bakanı Dr. Vedat Ali Özkan, bu haksızlık karşısında susacak mıdır?"

Memnulukla öğrendiğimize göre, Sağlık Bakanı Sayın Özkan, yayınımlar üzerine, Şadi Alkılıç'ı 12.9.1967 gün ve 6847 sayılı emirle Siirt Sağlık Müdürlüğü'nde bir göreve tayin ettirmiştir.

Sağlık Bakan'ının bu yerinde kararıyla, sadece Türkiye'de değil, dünya kamuoyunda da büyük tepki yaratan bir haksızlık giderilmiş olmaktadır.

Sayın Özkan'ın bu tutumunun, Demirel kabinesinin diğer bakanlarına da örnek olmasını dileriz.

Tarım Bakanlığında Nazi'vari terör!

TARIM BAKANI DAĞDAŞ
(Aştığı astık, kestiği kestik!)

TÜRKİYE esas itibariyle bir tarım memleketidir ve tarım hizmetlerini yürütmekle görevli bir Tarım Bakanlığı vardır. Ancak bu bakanlığın adı, AP iktidarı döneminde daima "toprak reformuna karşı çıkmak", "devlet ormanlarını ağalara peşkes çekmek" v.s. gibi halkın çıkarlarına aykırı icraat ve teşebbüslerle yanyana gelmiştir.

Başka türlü olması da imkânsızdır. Çünkü, bakanlık Hitler nazizmine taş çıkartacak bir zihniyetle yönetilmektedir.

Tarım Bakanı Bahri Dağdaş, koltuğa oturur oturmaz etrafına korku ve dehşet saçmakla işe başlamıştır. İlk önce kendisine "muhalif" ya da "solcu" olarak tanımlananları keyfi şekilde yerlerinden uzaklaştıran Dağdaş, daha sonra açıkça AP'nin ve onun temsil ettiği egemen sınıfların dümen suyunda giden memurları genel müdürlük, müsteşarlık ve bu makamların muavinliklerine tayin etmiştir. Daha sonra bakanlık devrimci gazeteleri okumak, cuma namazlarına gitmemek, dahi bir tehlike haline gelmiş, hele ülkenin toprak reformu, orman davası, köy kalkınması gibi temel sorunlarıyla ilgilenen orman ve ziraat yüksek mühendislerine karşı bir yıldırma kampanyasına girişmiştir.

Dağdaş'ın nasıl bir zihniyete sahip olduğunu, bakanlıkta bütün memurlar tarafından bilinen şu anekdotlar çok iyi ortaya koymaktadır.

Bahri Bey doğu bölgesini gezerken Ağrı'lılar kendisine hayvan kaçakçılığının alıp yürüdüğünden, bunun büyük ölçüde servet ve döviz kaybına sebep olduğundan bahsederek hayvan ihracaatının devlet tarafından düzenlenmesini istemişlerdir. Bakanın bu isteğe cevabı şu olmuştur: "Hayır, olmaz öyle şey! Siz buraya komünist rejim mi getirmek istiyorsunuz?"

Yine doğu ilerinde iken Sovyet sınırına yakın bir yerde çiftçiler, toprakların ıslahını ve sulama işlerinin düzenlenmesini istemişler ve bunun sınırın öte yanında, Sovyet Rusya'da uygulanmasıyla gayet iyi sonuçlar alındığını söylemişlerdir. Bu sözlerle Bahri Bey sinirlenmiş ve hissimla "Nereden biliyorsunuz" diye sormuştur. "Efendim, huduttan her şey ayan beyan görünür. Orası yeşildir ve kamyonları durmadan mahsül götürmektedir" cevabını almada da şu karşılığı vermiştir: "Siz komünistleri bilmezsiniz. Onlar propagandalarını yapmak için geceleri kamyonla getirirler ve siz de göresiniz diye gündüzleri huduttan gerilere taşırlar!"

İşte bu zihniyetteki Tarım Bakan'ının gadrine uğrayanların başında Tarım Bakanlığı Müsteşarı Osman Soysal gelmektedir. Soysal uzun süre tamamen pasif durumda bırakılmış ve AP'nin tarım politikasını müsteşar muavini Osman Boyacıoğlu bakanla birlikte yürütmüştür. Demirel'in hemşehrisi olan Boyacıoğlu halen Ziraat

İşleri Genel Müdürü'dür. Müsteşarlık ise, eski DP'lerden Ruhi Tunakan'a verilmiş ve Orman Kanunu Tasarısı onun yardımıyla geçirilmek istenmiştir.

Orman Kanunu'na karşı demec veren ve imza koyan birçok ormancı görevlerinden uzaklaştırılmış, bu arada teftiş heyeti başkanı da görevinden alınarak pasif bir yer olan müşavirliğe verilmiştir.

Amerikan emperyalizmine cesaretle karşı çıkan Türkiye'nin tek beslenme uzmanı Doç. Dr. Osman Koçtürk de, Adana'ya tayin edilmiş ve istifa zorunda bırakılmıştır.

Bakanın hatalı icraatına karşı çıkan Ziraat Mücadele ve Karantina Genel Müdürü Lütfi Kazancıoğlu ve muavini Ali İzzet Leventoğlu da görevlerinden alınarak müşavirliklere çekilmiştir.

Hakkında çeşitli yolsuzluk iddiaları bulunan Diyarbakır Ziraat Mücadele ve Karantina Reisi Lütfi Akça'nın en az iki defa başka yere tayini için emir çıktığı halde, bölgenin AP teşkilatı kendisini tuttuğu için, bütün soruşturmalar ve tayin emirleri Tarım Bakanı tarafından hasırlı olarak görevinde kalması sağlanmıştır. Onun yerine tayin edilerek Diyarbakır'a giden Fehmi Teoman ise, iki hafta kadar Diyarbakır'da kaldığı halde göreve başlatılmamıştır. Bunda İçişleri Bakanı Faruk Sükan ile birlikte partinin diğer ileri gelenleri ve Diyarbakır Valisi de rol oynamıştır. Bu olay bakanlık camiasında tam bir skandal olarak nitelendirilmektedir, çünkü kanunlar açıkça çiğnenmiştir.

Celâl Gögüş ise, aralarında hiçbir akrabalık ilişkisi bulunmadığı halde, sırf Ali İzzet Gögüş ile soyadı benzerliği olduğu için başka yere nakledilmiştir.

29 yıldan beri ziraat mücadele enstitülerinde başarı ile görev yapan Ziraat Yüksek Mühendisi Güngör Karel, bir yıl önce Erzurum'a nakledilmiştir. Defalarca çeşitli fakültelerden istendiği halde ziraat mücadele araştırmalarından ayrılmayan Güngör Karel, bu tayinden sonra Erzurum Atatürk Üniversitesi'nin isteği üzerine öğretim görevlisi olarak işe başlamış, ancak üç hafta ders verdikten sonra Tarım Bakanı Dağdaş buna da engel olmuştur. Bütün enstitülerin seve seve çalıştırabilecekleri böyle bir uzman, sırf istifa zorunda kalsın diye pasif bir görevde bulundurulmaktadır.

Tarım Bakanı Dağdaş'ın Türkiye'nin çıkarlarına aykırı icraatı, Orman Kanunu'nu değiştirme teşebbüsleri, toprak reformunu engelleme gayretleri, Amerikan emperyalizminin çıkarı için Türkiye'ye Sonra - 64 buğdayını benimsetirme gayretleri bugün bütün gazete okurları tarafından bilinmektedir.

ANT, ilerideki sayılarında, Dağdaş'ın bu teşebbüslerini ve icraatını da halkoyuna açıklayacaktır.

58/2